

18. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “УИЛЯМ ГЛАДСТОН”

гр. София – 1303, ул. “Пиротска” № 68, тел. 02/988-03-01; e-mail: info-2204018@edu.mon.bg; info@18su.bg;
www.18su.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР:...

/РАЛИЦА КИРИЛОВА/

ГОДИШНА УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

В 18 СУ „Уилям Гладстон“, гр. СОФИЯ
ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА

Програмата е приета на педагогически съвет с протокол
№ РД-04-16/12.09.2025 г.

1.Общи положения:

1.1. Нормативно основание:

Училищната програма за целодневна организация на учебния процес е разработена в съответствие със Закона за предучилищно и училищно образование, влязъл в сила считано от 1 август 2016 г.

Редът, условията и начинът на сформирането на групите за целодневна организация в 18 СУ „Уилям Гладстон“ гр. София се осъществява съгласно Наредба № 10 за организация на дейностите в училищното образование, Раздел II Организация на формите на обучение, в сила от 1 септември 2016 г.

1.2. Характеристика на целодневната организация на учебния ден в училището.

В 18 СУ „Уилям Гладстон“ гр. София се обучават в дневна форма ученици от I до XII клас, разпределени в паралелки. В ЦО са обхванати ученици от I до IV клас, в различни групи по класове. ЦО се провежда в самостоятелен блок преди обяд или след обяд на учебните часове от училищния учебен план и

съответно след обяд или преди обяд на дейностите по самоподготовка, по организиран отход и физическа активност и занимания по интереси.

Целодневната организация на учебния ден се организира за ученици в дневна форма на обучение при желание на родителите за учениците от I до IV клас.

Включва провеждането на учебни часове по училищния учебен план, дейности по самоподготовка, по организиран отход и физическа активност, занимания по интереси и иновативни елементи и дейности в различните иновативни паралелки.

Целодневната организация на учебния ден предоставя допълнителни условия за взаимодействие и сътрудничество между всички участници в образователния процес, за екипна работа с цел развитие на компетентностите на всеки ученик за успешна личностна реализация и подкрепа за личностното развитие. В част от часовете по организиран отход и физическа активност и по занимания по интереси, учениците могат да участват и в дейности в рамките на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие.

При мотивирано писмено заявено желание на родителя в заявлението по чл. 18, ал. 4 ученик, включен в целодневна организация на учебния ден, може да не участва в една или две от дейностите по чл. 17, ал. 1 в определени дни.

Учебните занятия по задължителните учебни часове се провеждат, както следва: За първи, втори и 4 паралелки от трети клас - преди обяд през първия учебен срок, и след обяд - втория учебен срок. За 3 паралелки от трети клас и четвърти клас - след обяд през първия учебен срок и преди обяд през втория учебен срок.

Дейностите по самоподготовка, занимания по интереси и отход и физическа активност, както следва: след обяд за първи клас; втори, 4 паралелки трети клас. За четвърти клас и 3 паралелки от третите класове през първия учебен срок - преди обяд за и след обяд през втория срок.

В състава на ЦДО има ученици с различна степен на усвояване на знания.

Предназначение на програмата:

Училищната програма за ЦО на учебния ден конкретизира целите, условията и реда за провеждане на целодневната организация в 18 СУ „Уилям Гладстон“ гр. София през учебната 2025/2026 година; дейностите в ЦДО I – IV клас; общите и специфичните характеристики и различия в структурата, състава и обхвата на групите в изпълнение на държавната политика за постигане на качествен образователно-възпитателен процес, както и на целите, заложен в стратегията на училището, за повишаване на резултатите от обучението и възпитанието на учениците.

2.Цели на програмата:

2.1.Основна цел:

Подпомага процесите на ефективна организация и провеждане на целодневната организация на учебния ден за учениците от I – IV клас за повишаване качеството на образователно-възпитателния процес и за по-пълно удовлетворяване на индивидуалните образователни потребности на обхванатите ученици.

2.2. Специфични цели:

Повишаване на качеството на образователно-възпитателния процес чрез развитие на уменията на учениците за самоподготовка и чрез откриване и насърчаване на творческите способности и умения за общуване на учениците, необходими в съвременното общество при зачитане на техните интерес, съобразно индивидуалните им възможности и възрастови особености.

Повишаване на началната и базовата грамотност на учениците от I – IV клас, измерима със степента на уменията им за четене и разбиране на текст, както и за писане и създаване на текст в съответствие с книжовните норми на съвременния български книжовен език.

Поставяне основите и развитие на функционалната грамотност на учениците от I – IV клас, измерима с индивидуалните умения на учениците да откриват, подбират, извличат, анализират и синтезират информация от различни информационни източници и да я използват за създаване на текст в зависимост от конкретните цели и условия.

Повишаване мотивацията за активно участие в образователно-възпитателния процес на всички заинтересовани страни (ученици, учители, родители) в условията на целодневната организация на учебния ден чрез:

- създаване на стимулираща личностното развитие на ученика учебна среда, съответстваща на неговата индивидуалност и степен на развитие;
- създаване на възможности за общуване и опознаване между деца от различни социални, етнически и културни общности.
- зачитане на индивидуалните различия на децата – стил на възприемане и учене, стил на работата, темперамент, потребности и интереси.

3. Основни дейности на училището по организиране и провеждане на ЦО на работния ден:

- Проучване на интересите и потребностите на учениците за участие в групите за ЦДО;
- Приемане на ПС и утвърждаване от директора на ЦО на работния ден в I – IV клас;
- Щатно обезпечаване на ЦДО;
- Разработване на индивидуалните програми и планове на възпитателите по групи (I – IV клас) и утвърждаване от директора;
- Изготвяне и утвърждаване на график (седмично разписание) по часове в групите за ЦДО;
- Планиране и осъществяване на педагогически контрол по отношение на качеството на педагогическата дейност, организацията на работата в часовете и резултатите от УВР на учениците от ЦДО;
- Осигуряване на менторство/ настояничество на новоназначените учители в групите за ЦДО с малък професионален опит;

- Осигуряване на условия за обучение и повишаване на квалификацията на възпитателите и учителите в ЦО на институционално ниво и външни обучения;

3.1 Очаквани резултати:

- Да се формират навици за самостоятелно учене;
- Да се повиши функционалната грамотност на учениците;
- Да се създадат условия за творческото развитие и осмисляне на свободното време на учениците;
- Да се повиши и поддържа интересът на участниците в образователния процес към ЦО на работния ден.

3.2 Организация и ред на провеждане на ЦО на работния ден в 18 СУ „Уилям Гладстон“

- Режим и брой часове:

Дейностите по организиран отход и спорт, по самоподготовка и заниманията по интереси в групите I – IV клас се организира в блок-часове както следва:

Блок „А“ - обяд, отход, спорт – 2 часа;

Блок „Б“ - самоподготовка: I – IV клас – 2 часа;

Блок „В“ - занимания по интереси I – IV клас – 2 часа

- В 18. СУ „Уилям Гладстон“, след съгласуване с финансиращия орган при наличие на необходимите санитарно-хигиенни условия и по желание на родителите, за учениците от I до IV клас се осъществява целодневна организация на учебния ден.
- Като част от училищното обучение, целодневната организация на учебния ден се осъществява в учебни години, учебни срокове, учебни седмици, учебни дни, учебни часове съгласно разпоредбите на Наредбата за организация на дейностите в училищното образование чл.3 т.1, чл.4 т.1 и т.2 и чл.5.
- Брой на групите за ЦДО и брой на учениците в тях:

Броят на групите за целодневна организация на учебния ден и броят на учениците в тях се определя съгласно чл.100 т.1 от Закона за предучилищно и училищно образование за определяне на паралелките, групите и броя на учениците в тях, съгласно ДОС за финансиране на институциите и съобразно броя на подадените заявления от родителите до 01 септември. В училището за учебната 2025/2026 г. се откриват 20 групи.

първи клас - 7 групи;
втори клас - 5 групи;
трети клас - 4 групи;
четвърти клас - 4 групи.

- Нормативи за броя на учениците в групите за целодневна организация на учебния ден:
 - минимален норматив – 16 ученици;
 - максимален норматив – 25 ученици.

Броят на групите и броят на учениците в тях се определя в началото на учебната година, като се раздели броя на учениците на норматива за максимален брой и се формират самостоятелни или сборни групи. Нова група се образува при остатък 16 и повече ученици.

При определяне броя на групите нормативът за максимален брой може да бъде завишен, но не с повече от 10 %.

При недостатъчен брой ученици за образуване на групи при спазване на норматива за максимален брой, две групи се формират при минимален брой 16 ученици във всяка от тях.

Групите в ЦДО се разформират по време на учебните занятия, когато броят на учениците се намали под норматива за минимален брой.

- Записване и отписване на учениците в групите за ЦДО:

Целодневната организация на учебния ден е за учениците в I – IV клас (според заявено желание на родителите и възможностите на училището). Записването на учениците в групите става въз основа на заявления, подадени от родителите/ настойниците/ на учениците.

Броят на записаните ученици се коригира своевременно при записване или отписване.

Записването се извършва в началото на учебната година, в началото на втория учебен срок или при преместване на ученик от друго училище.

Отписването се извършва при преместване на ученици от училището, или при заявено желание от родителя.

- Отсъствия:

При отсъствие на ученик от часовете, учителят поставя отсъствие в дневника на групата.

За определяне на уважителните причини за отсъствие се прилага чл.53 и чл.54 от Наредбата за приобщаващо образование:

Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини в следните случаи:

- по медицински причини – при представяне на медицински документ и след писмено потвърждение от родителя/ представителя на детето/, лицето, което полага грижи за детето;

- поради наложително участие в друга дейност – при представяне на документ от спортния клуб, в който членува, от организаторите на състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, и след писмено потвърждение от родителя/ представителя на детето/, лицето, което полага грижи за детето;

- до 15 дни в една учебна година въз основа на писмено заявление от родителя/представителя на детето/, лицето, което полага грижи за детето до класния ръководител;

Когато ученикът отсъства от училище един учебен ден и отсъствието не е по някоя от уважителните причини, класният ръководител е длъжен да уведоми родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето с писмо, по имейл или в телефонен разговор и да обсъди с него възможностите за отстраняване на причините за отсъствията.

В случаите, в които ученикът има регистрирани повече от 20% отсъствия от общия брой часове, извън случаите на отсъствие по уважителни причини, учителят подава информация до Директора, с оглед предприемане на мерки за намаляване на безпричинните отсъствия.

В случай че родителят, представителят на детето или лицето, което полага грижи за детето, ще отсъства от настоящия си адрес за срок, по-голям от един месец, той уведомява писмено директора на училището, като посочва лице, което ще контактува с училището за времето на отсъствието му по всички въпроси, свързани с училищното образование, с изключение на отписването на ученика от училището или промяната на формата на обучение на ученика.

3.3 Продължителност на занятията в групите за ЦДО:

I – II клас – 35 минути

III – IV клас – 40 минути

I клас: посещават групите за ЦДО целогодишно следобед.

3.4. Седмично разписание на часовете в групите за ЦДО I срок- II смяна

Дейност	I и II клас	III б,г,е,ж, клас
Организиран отдих и физическа активност	12:30– 13:30	13.10 - 13:40
Самоподготовка	13:30 – 14:05	13:40 - 14:20
Междучасие	14:05 - 14:20	14:20-14:30
Самоподготовка	14:20 - 14:55	14:30 - 15:10
Голямо междучасие	14:55 - 15:25	15:10 - 15:30
Занимания по интереси	15:25 – 16:00	15:30 - 16:10
Междучасие	16:00 - 16:15	16:10 - 16:20
Занимания по интереси	16:15 – 16:50	16:20 - 17:00
Изпращане на учениците	16:50	17:00

Седмично разписание на часовете в групите за ЦДО I срок- I смяна

Дейност	III а,в,д клас	IV клас
Прием на ученици	8.00 - 08:30	8.00 - 08:30
Занимания по интереси	08:30 - 09:05	08:30 - 09:10
Междучасие	09:05 - 09:30	09:10 - 09:20
Самоподготовка	09:30 - 09:55	09:20 - 10:00
Голямо междучасие	09:55 - 10:30	10:00 - 10:30
Самоподготовка	10:30 – 11:05	10:30 - 11:10
Междучасие	11:05 – 11:20	11:10 – 11:20
Занимания по интереси	11:20 – 11:55	11:20 – 12:00
Организиран отдих и физическа активност	11:55 – 13:10	12:00 - 13:10

Седмично разписание на часовете в групите за ЦДО II срок- I смяна:

Дейност	III б,г,е,ж,, клас
Прием на ученици	8.00 - 08:30
Занимания по интереси	08:30 - 09:05
Междучасие	09:05 - 09:30
Самоподготовка	09:30 - 09:55
Голямо междучасие	09:55 - 10:30
Самоподготовка	10:30 – 11:05
Междучасие	11:05 – 11:20
Занимания по интереси	11:20 – 11:55
Организиран отдиx и физическа активност	11:55 – 13:25

Седмично разписание на часовете в групите за ЦДО II срок- -II смяна:

Дейност	I и II клас	III а,в,д и IV клас
Организиран отдиx и физическа активност	12:30– 13:30	13.10 - 13:40
Самоподготовка	13:30 – 14:05	13:40 - 14:20
Междучасие	14:05 - 14:20	14:20-14:30
Самоподготовка	14:20 - 14:55	14:30 - 15:10
Голямо междучасие	14:55 - 15:25	15:10 - 15:30
Занимания по интереси	15:25 – 16:00	15:30 - 16:10
Междучасие	16:00 - 16:15	16:10 - 16:20
Занимания по интереси	16:15 – 16:50	16:20 - 17:00
Изпращане на учениците	16:50	17:00

Нормата за преподавателска работа на учителите в ЦДО е 30 /тридесет/астрономически часа.

В рамките на нормата за преподавателска работа лицата, заемащи учителски длъжности в ЦДО, провеждат дейности в групите, свързани със самоподготовката на учениците, която включва:

- планиране и организиране на образователно-възпитателния процес в часовете по самоподготовка на учениците;
- подпомагане процеса на самоподготовка на учениците;
- избор и прилагане на подходящи и ефективни методи, средства и материали при организирането и провеждането на самоподготовката на учениците;

– обмяна на информация за преподадения учебен материал и еднаквите педагогически изисквания с учителите по предмети на съответния клас.

Общи педагогически изисквания при провеждане на часовете за самоподготовка:

Часовете за самоподготовка се провеждат непосредствено след занятията по организиран отход и физическа активност с времетраене:

I и II клас – 2 часа x 35 минути с 15 минути отход

III и IV клас – 2 часа x 40 минути с 10 минути отход

Те се провеждат в класните стаи и в ОП по степен на трудност на учебните предмети за следващия учебен ден. Самоподготовката се ръководи от учителя и се провежда по начин, който да доведе до развитие на уменията на учениците за самостоятелно учене с оглед на изграждане индивидуален стил за възприемане, анализиране, подбор, синтезиране и използване на информацията за изпълнение на конкретни цели и в конкретни ситуации; да стимулира любознателността и стремежа към знание, толерантно взаимодействие чрез усъвършенстване на уменията за общуване и работа в екип.

В зависимост от потребностите на учениците и по предложение на учителите в групите за ЦДО и класните ръководители в I–IV клас, директорът утвърждава график за провеждане на консултации от преподавателите по време на самоподготовката. Консултациите се водят в стаята за самоподготовка или в свободна съседна стая.

Ключови акценти:

- задачите за самоподготовката – съобразени с индивидуалните потребности на ученика;
- самостоятелна работа на ученика, ефективно подпомагана от учителя и стимулираща развитието му;
- добра комуникация и партньорство на учителя с преподавателите от ЗП, и ФУЧ, ИУЧ.

Дидактически изисквания:

- степенуване по трудност на учебните предмети /от „трудното“ към „лесното“/;
- учене в едно и също време при спазване на моментите за отход;
- фронтови метод на работа при преглед на преподавания учебен материал, правилата, ключовите думи/ понятия;
- индивидуална работа на учениците, подпомагани от учителя с оглед самостоятелно усвояване и затвърждаване на учебното съдържание с разбиране;
- старателно и коректно написване на домашните работи /изпълнение на ученически проекти/;
- прилагане на иновативни методи, индивидуален подход, групов работа в малки групи, упражнения, свързани с логическото мислене, с развитие на паметта и въображението, с повишаване на граматическата грамотност на учениците;
- ролеви игри – демонстриране на определен тип отношения, нрави, език, бит и т.н.;

- симулационни игри – учене чрез съпреживяване /емпатия/; упражняване на практически умения въз основа на теоретичните познания;
- метод на асоциациите – възможност за изграждане на система на „придвижване“ по учебния материал въз основа на изучените термини;
- разясняване на една тема от различни гледни точки /IV клас/;
- система за ефективно четене с разбиране чрез отбелязване;
- рефлексия/ самооценяване;
- мозъчна атака – решаване на нови проблеми чрез прилагане на оригинални решения;

Педагогически изисквания при провеждане на занимания по интереси:

Дейностите по интереси се организират с цел мотивиране на учениците и родителите им за участие в целодневната организация на работния ден и могат да включват занимания, които не са свързани пряко с часовете по ЗП, ИУЧ и ФУЧ. Ученици, включени в извънучилищни дейности /спортни клубове, езикови школи, музикални школи и т.н./, могат да бъдат освобождавани от часовете за дейности по интереси или организиран отдих и физическа активност в групите за ЦДО в дните на провеждането им, за което се изисква декларация от родител.

- Организиран отдих и физическа активност на учениците, който включва:
 - организиране на обедното хранене на учениците;
 - организиране на отдиха и физическата активност на учениците;
 - наблюдение и оценка на различните поведенчески ситуации по време на отдиха на учениците;
 - провеждане на релаксиращи беседи и разговори с учениците по въпроси и тревоги, възникнали затруднения, споделяне на проблем, възникнал конфликт и др., за успокояване на емоциите и преход към самоподготовката им.

Общи педагогически изисквания при провеждане на организиран отдих и спорт:

Заниманията на учениците в часовете за организиран отдих и физическа активност се провеждат непосредствено след последния час по седмичното разписание на часовете по ЗП и ИУЧ, ФУЧ в училищния стол за хранене, двора на училището, физкултурния салон и помещенията за занятията на групите за ЦДО – под ръководството на учителя на групата.

Ключови акценти:

- възпитателно взаимодействие;
 - поведенчески потенциал;
 - разтоварване на умственото напрежение;
 - превенция при проява на агресия и намаляване на негативни прояви.
- Заниманията по интереси по чл. 13, т. 2 и чл. 15, т. 3 от Наредбата за приобщаващо образование включват:
 - дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;
 - изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортнотуристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;

– обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците, определена в съответствие с чл. 5, ал. 3 ЗПУО.

Съгласно Наредбата за приобщаващо образование Заниманията по интереси може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми – клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор др.

В случаите, когато има заявено желание от учениците от различни групи при ЦДО, могат да се организират и водят от един или от няколко възпитатели/учители сборни занимания по интереси с ученици от различни групи. В този случай учениците, които не са включени в сборни занимания по интереси, се насочват за участие към другите групи.

Заниманията по интереси се организират в следните направления:

1. Наука
2. Изкуства
3. Образователни и занимателни игри
4. Музика и танци

Ключови акценти:

- с насоченост към развитие на ключови компетенции по Европейската референтна рамка и изпълнение на училищния план по Националната програма за повишаване на грамотността на учениците;
 - подпомагане и допълване на обучението чрез занимателни игри и дейности;
 - занимания по интереси;
 - създаване на емоционална и творческа среда за отмора от пряка учебна дейност.
 - Консултации с ученици:
 - насочване и съдействие за провеждане на индивидуални и групови консултации на учениците с учители специалисти;
 - използване на консултациите като метод за указание, предупреждение, упътване, подпомагане, научно ръководство в процеса на работа, с оглед засилване на самостоятелността на учениците.
 - Диагностициране и насърчаване на постиженията на учениците :
 - прилагане на различни форми и техники за установяване на равнищата на знания и умения с цел ефективно провеждане самоподготовката на учениците;
 - индивидуална работа с напреднали и изоставащи ученици;
 - търсене и прилагане на иновативни техники и методична работа;
 - формиране на социални умения у учениците;
 - дейности по опазване здравето и живота на учениците.
- Извън основните дейности, определени в Наредбата, в рамките на 8-часовия работен ден учителите в ЦДО изпълняват и допълнителни дейности:
- подготвителна работа за часовете по самоподготовка
- осигуряване на необходимите материали за часовете по самоподготовка – тестове, задачи, пособия, материали, информационни справки, дидактическа и учебна литература и др; включително и консултации с учители;

- подготовка на литература, материали, пособия и инструментариум за провеждане на часовете за дейности по интереси;
- попълване на училищна документация;
- участие в провеждането на педагогически съвети, работни групи, оперативки и др.;
- осъществяване на връзка и взаимодействие с родителите, настояниците или попечителите, включително участие в родителски срещи и заседания на Училищното настоятелство;
- планиране, организиране и провеждане на квалификационно-методическа дейност в училище, свързана с възпитателно – образователния процес извън задължителните учебни часове;
- участие в организирани квалификационни дейности и програми за повишаване на квалификацията;
- оказване на методическа помощ и консултации на новопостъпили учители в ЦОУД;
- участие в регламентирани седмични/месечни общоучилищни мероприятия;
- координиране обмяната на добри практики между учителите в ЦОУД;
- участие в дейности по разработване на проекти по програми и/или дейности по реализирането им;
- участие в организирането и провеждането на подходящи училищни дейности за популяризиране на целодневната организация на учебния ден, ефективните практики, предизвикателствата и др.

Очаквани резултати:

- Усъвършенстване на ЦО на учебния ден като успешен модел за модернизиране и оптимизиране на обучението и възпитанието в духа на съвременните европейски тенденции.
 - Повишаване на резултатите от образователно-възпитателния процес
 - Създаване на собствен стил на учене и трайни навици за планиране на учебното и извънучебното време у учениците.
 - Подпомагане на семейството чрез целодневен обхват на децата в работното време на родителите им.
 - Осигуряване на подходяща среда и условия за учебни занимания, спорт, отдих и стимулиране на творческото развитие на учениците.
- Учениците на целодневна организация на учебния ден не могат да се взимат от училище преди приключване на часовете за самоподготовка и довеждани след занятията за самоподготовка.
- След приключване на учебните часове, извеждането на учениците от I до IV клас и групите за целодневна организация на учебния ден се осъществява от учител до входа.
- Учениците от начален етап имат право да тръгват сами от училище само след писмена декларация от страна на родителите.